

Skupština
Srpskog narodnog vijeća

MAJ 1848. - MAJ 2008.

I Z J A V A VELIKE SKUPŠTINE SRPSKOG NARODNOG VIJEĆA

Mi, vijećnici Srpskog narodnog vijeća, izabrani na izborima za manjinska vijeća u junu 2007, prvi puta okupljeni na Velikoj skupštini, sa punom sviješću o tradiciji samouprave Srba na prostoru Hrvatske i sa punom sviješću o svojoj odgovornosti, koja proizlazi iz Ustava i Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, usvajamo ovu Izjavu u najboljoj vjeri da ćemo time unaprijediti svoj položaj, doprinijeti općem boljitku Republike Hrvatske i njezinim boljim odnosima sa Republikom Srbijom te njihovoj zajedničkoj evropskoj perspektivi.

I Otklanjanje posljedica rata prva je od naših obaveza, koju ne smijemo, ne možemo i nećemo prenositi ni na koga drugoga, posebno ne na one koji dolaze poslije nas. Još uvijek brojne izbjeglice, naši sunarodnjaci, očekuju od nas da im omogućimo povratak: nastavimo s programom obnove, ubrzamo povratak stanova kroz programe stambenog zbrinjavanja, riješimo priznavanje njihovih statusnih prava (priznavanje radnog staža i mirovina).

Posebno nam je stalo da se riješi pitanje odgovornosti za ratne zločine i da oni koji su ih počinili za to budu kažnjeni, a svi oni koji nisu ni krivi ni odgovorni, da žive kao slobodni ljudi, bez straha od progona, mogućih lista, i da to vrijedi jednako za sve, bez obzira na nacionalnost i na ratnu stranu.

Pitanje nestalih i pitanje civilnih žrtava srpske nacionalnosti, mora dobiti jednak odgovor kao i pitanje nestalih i civilnih žrtava građana hrvatske nacionalnosti.

II Održivi povratak izbjeglica nije moguć bez posebnih državnih mjera za razvoj povratničkih sredina. Dogovor između koalicijskih partnera u sadašnjoj Vladi o razvojnim mjerama na područjima povratka može biti dobra osnova za promjenu sadašnjeg nezadovoljavajućeg stanja. Predlažemo da se ta osnova pojača i da u duhu novih političkih odnosa Republika Hrvatska i Republika Srbija zajedničkim naporima i sredstvima doprinesu bržem stvaranju uvjeta kako za povratak tako i za kvalitetniji život svih stanovnika ratom pogođenih prostora. Također predlažemo da se ubrza formiranje razvojnih institucija naše zajednice u Republici Hrvatskoj, neophodnih finansijskih institucija te zadrugarstva, obiteljskih gospodarstava, malog poduzetništva, obiteljskog turizma.

Zapošljavanje i jednake šanse pripadnika naše zajednice u državnim i javnim službama najozbiljniji su test stvarnih dosega u ostvarivanju manjinskih prava. Nažalost, kao ni u području razvoja, ni ovdje ne možemo biti zadovoljni. Vrata koja vode do radnih mjesta u pravosuđu i državnoj upravi, u policiji, u školama i vrtićima, u bolnicama i drugim javnim institucijama još uvijek ostaju zatvorena za kandidate srpske nacionalnosti. I nama koji imamo odgovornost da na općinskoj, gradskoj i županijskoj razini brinemo o provođenju Ustavnog zakona i Vladi koja treba stvoriti pretpostavke za otvaranje poglavlja o pravosuđu i vladavini prava u pregovorima sa Evropskom unijom ovo je najpreča i najozbiljnija zadaća u sadašnjoj fazi ostvarivanja manjinske politike.

III Ukupno poboljšanje položaja naših manjinskih vijeća, rješavanje njihovih financijskih, radnih i statusnih problema, mi ovdje okupljeni vijećnici smatramo preduvjetom za obavljanje svojih dužnosti propisanih Ustavnim zakonom. Rješenje položaja Srpskog narodnog vijeća kao nacionalne koordinacije, tako da ono bude prihvaćeno kao institucija manjinske samouprave *sui generis*, također smatramo preduvjetom za valjano funkcioniranje svih naših vijeća i prakticiranje naše manjinske politike.

Mi okupljeni vijećnici podržavamo zahtjev zastupnika Samostalne demokratske srpske stranke i zastupnika drugih nacionalnih manjina da se u narednoj godini dana reformira način biranja manjinskih predstavnika za Hrvatski sabor. Smatramo da je neophodno da se prevlada sadašnja praksa izborne getoizacije i svojevrsne segregacije naših birača. Očekujemo da će birači srpske nacionalnosti biti izjednačeni sa biračima pripadnicima većinskog naroda. Očekujemo također da će izračun vrijednosti mandata biti takav da dosadašnje pravo na najmanje tri mandata ne može biti dovedeno u pitanje.

IV U sferi našeg manjinskog obrazovanja neophodno je očuvati rješenja i iskustva razvijena u istočnoj Slavoniji tokom mirne reintegracije, te ih primijeniti i u drugim dijelovima Hrvatske, svugdje gdje za to postoje adekvatne pretpostavke.

Potrebno je pronaći put za približavanje i integraciju naših manjinskih obrazovnih sadržaja sa nacionalnim obrazovnim sadržajima i tako omogućiti da se o značajnim ličnostima, događajima i djelima naše povijesti, kulture i umjetnosti podučava u zajedničkim programima. Nelogično je i za nas neprihvatljivo da se o hrvatskoj političkoj povijesti, posebno modernoj, govori bez isticanja doprinosa predstavnika Srba. Jednako je nelogično i neprirodno da se o antifašizmu u Hrvatskoj govori bez isticanja važne uloge koje su u njemu imali Srbi. Kao što smo bili i kao što jesmo dio hrvatske povijesti i dio hrvatskog društva, mi očekujemo da to bude vidljivo i u školskim programima, i u spomeničkoj baštini i u obilježjima važnim za naše ukupno društveno sjećanje.

U mjestima u kojima prema Ustavnom zakonu imamo pravo na dvojezičnost i dvopismenost, naša vijeća, u suradnji sa općinskim i gradskim vlastima, trebaju inicirati i statutima regulirati da se uz hrvatski jezik i latinično pismo na službenim natpisima koristi i srpski jezik i ćirilično pismo.

V Odnosi između Republike Hrvatske i Republike Srbije te njihov skori, zajednički evropski savez od posebnog su interesa za Srbe u Hrvatskoj. Svaki novi korak u unapređenju međusobnih odnosa, u privredi, u kulturi ili u politici, ujedno je i doprinos našem boljem položaju i boljoj atmosferi za ostvarivanje naših prava. Zato podržavamo svaki onaj napor, i na hrvatskoj i na srpskoj strani, koji doprinosi artikuliranju i primjeni novih političkih odnosa između Hrvatske i Srbije, Hrvata i Srba. Mislimo da je došlo vrijeme da se predstavnici dviju država i dvaju naroda oslone na najbolje i provjerene tradicije te da se okrenu prema onome prema čemu su se usmjerili i narodi koji su imali i imaju manje zajedničkog nego što imaju Hrvati i Srbi.

Mi okupljeni vijećnici Srpskog narodnog vijeća obavezujemo se da ćemo i sami doprinositi da što prije i na što je moguće više mjesta politika konfrontacije i udaljavanja bude zamijenjena politikom suradnje i približavanja.

U Zagrebu, 31. maja 2008.